

Till:

*Miljöminister Karolina Skog
Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat Isabella Lövin
Samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan
Finansminister Magdalena Andersson
Infrastrukturminister Anna Johansson*

*Statssekreterare Per Ångquist
Statssekreterare Ulrika Modéer
Statssekreterare Nils Vikmång
Statssekreterare Karolina Ekholm
Statssekreterare Mattias Landgren*

Från:

*Maria Malmkvist, vd Energigas Sverige
Weine Wqvist, vd Avfall Sverige*

Stockholm den 19 april 2017

Åtgärder behöver vidtas för svensk biogasproduktion

Energigas Sverige och Avfall Sverige vill uppmärksamma regeringen på att svensk biogasproduktion idag utsätts för snedvriden konkurrens från importerad biogas, vilket gör att nedläggning av biogasproduktion nu diskuteras i delar av landet. Enligt svenska biogasproducenter är det ett mycket allvarligt problem som måste åtgärdas omgående. Det kan inte vänta tills ett långsiktigt styrmedel finns på plats efter år 2020.

Vi är positiva till konkurrens. Ett ökat utbyte med andra länder och en ökad marknad för biogas är bra på lång sikt. Konkurrensen måste dock ske på lika villkor och skapa möjligheter till både import och export av biogas.

Flera andra europeiska länder, bl.a. vårt grannland Danmark, väljer att främja biogas genom produktionsstöd. Motsvarande produktionsstöd saknas i Sverige som istället tillämpar skattebefrielse för biodrivmedel och andra biobränslen inom transport- och uppvärmningssektorn.

Skattebefrielsen är och har länge varit ett viktigt styrmedel för att stimulera biogasanvändning och skapa avsättning för svensk biogas, framförallt inom vägtransporter där skatten är som högst. Men eftersom importerad biogas, som får kraftfulla produktionsstöd i framförallt Danmark, också får skattebefrielse när den säljs i Sverige kan den handlas till ett betydligt lägre pris än svensk biogas. Det svenska marknadspriset på biogas drivs ned till nivåer som inte motsvarar produktionskostnaden för biogas, med förluster som följd.

Vi får signaler från biogasproducenterna om att den snedvridna konkurrensen från importerad biogas riskerar att konkurrera ut delar av svensk biogasproduktion. Bedömningen är att problematiken kommer att växa i takt med att allt fler befintliga avtal löper ut och nya avtal om biogas ska skrivas.

Att svenska verksamheter då och då konkurreras ut av utländska, och att det ibland beror på skillnader i politiska styrmedel, är ett fenomen som förvisso inte är isolerat för just biogasbranschen. Men vi menar att när det nu drabbar den svenska biogasproduktionen får det så stora samhällsövergripande konsekvenser att den svenska regeringen behöver agera.

Biogas är nämligen så mycket mer än ett bränsle. Biogasproduktion är en av grundpelarna i det hållbara samhället och i den cirkulära, biobaserade ekonomin. Det finns potential för långt större biogasproduktion än idag i Sverige, såväl genom rötning som genom förgasning av skogsråvara. Om vi inte skyddar och utvecklar svensk biogasproduktion faller flera viktiga samhällsfunktioner, däribland:

- **Det fossilfria Sverige byggt på svenska resurser.** Det finns potential att öka biogasanvändningen i Sverige till 15 TWh år 2030. Sverige är rikt på inhemska råvaruresurser för förnybar energiförsörjning. Genom biogasproduktion nyttjar vi Sveriges egna tillgångar för att nå målen om fossilfrihet och minskade växthusgasutsläpp.
- **Försörjningstryggheten.** Svensk biogasproduktion erbjuder säker tillgång till flexibel och trygg energi i Sverige. Inget annat drivmedel är så svenskt som biogas, trots att biogasimporten har ökat den senaste tiden. Genom biogasproduktionen, som genererar näringsrik rötrest, säkrar Sverige också tillgången till inhemskt producerad fosfor – en kommande global bristresurs. Biogas erbjuder dessutom en förnybar lösning för de svenska industrier som behöver gas till sina processer.
- **Den cirkulära ekonomin och lösningen på ett avfallsproblem.** Utan svensk biogasproduktion kommer Sverige inte kunna tillvarata all den växtnäring och energi som finns i det organiska avfallet från hushåll och verksamheter. Då bryts kretsloppet – vilket strider mot alla mål och visioner om den cirkulära ekonomin – och Sverige skapar sig ett stort avfallsproblem helt i onödan.
- **Det ekologiska lantbruket.** Det är brist på kväverika gödselmedel som klarar kraven för ekologisk odling – men biogödsel klarar kraven! Efterfrågan på ekologiska varor är idag större än tillgången och försäljningen ökar kraftigt. Utan svensk biogasproduktion blir det ingen biogödsel, som är en grundförutsättning för fortsatt ökad svensk ekoodling.
- **De regionala och lokala arbetstillfällena.** Många av dem som är sysselsatta inom biogaskedjan är verksamma på landsbygden och i mindre tätorter. Utredningar har visat att branschens mål på 15 TWh biogas år 2030 ger Sverige 15 000 arbetstillfällen – i hela landet.
- **Den nya industrigrenen där Sverige är världsledande och exporterar miljöteknik.** Gasdrivna lastbilar och bussar tillverkas i Sverige och exporteras till resten av världen. Svensk renings- och uppgraderingsteknik för biogas efterfrågas nu när resten av världen vill följa det svenska exemplet. Svensk biogasproduktion lägger grunden för den viktiga hemmamarknaden som möjliggör det svenska försprånget. Biogasen erbjuder Sverige en ny industrigren med en enorm potential som ännu är långt ifrån fullt utvecklad.

De här mervärdena för Sverige hotas idag av snedvriden konkurrens från importerad biogas som får produktionsstöd i hemlandet och skattebefrielse i Sverige. Situationen förvärras dessutom av att det finns en brist på helhetssyn i upphandlingar av kollektivtrafik. De rekommendationer som har

tagits fram mellan huvudmän och utförare tar inte hänsyn till den bredare samhällsnytta som biogas bidrar till. Det här har i flera fall resulterat i att biogas har ersatts av andra bränslen som förvisso är förnybara men som tyvärr gör att ovannämnda samhällsfunktioner uteblir. En alltför snäv fokusering på elektrifiering inom samma område kan få liknande konsekvenser.

Energigas Sverige och Avfall Sverige anser att regeringen snabbt behöver vidta åtgärder för att säkerställa konkurrens på lika villkor samt borga för en bredare samhällsekonomisk syn på biogas i upphandlingar. Nedan listar vi några exempel på åtgärder som bör övervägas inom ramen för ett åtgärds paket i närtid.

- **Diskussion med danska regeringen om gemensamma lösningar för att säkerställa att dansk och svensk biogas konkurrerar på lika villkor.** Parallellt med diskussionerna behöver dock andra åtgärder utredas så att regeringen står redo att agera på egen hand i ett scenario där dialogen med Danmark inte leder till några snabba lösningar.
- **Förlängning och utvidgning av gödselgasstödet till andra substrat som också bidrar med dubbel miljö- och klimatnytta.** Det handlar om organiskt avfall från olika delar av samhället där substratet bör användas för biogasproduktion därför att det ger störst nytta för samhället och skapar ett kretslopp. Här bör, förutom gödsel, ingå exempelvis matavfall och annat organiskt avfall. Stödet bör samtidigt formuleras som ett långsiktigt stöd över minst 15 års tid, med en tydlig plan för vad som ska uppnås och när det ska uppnås. Det danska stödet kan fungera som förebild även om ett svenskt stöd måste formuleras utifrån svenska förhållanden.
- **Kretsloppspremie till biogasproducenter som bidrar till att mineralgödsel – som normalt ger upphov till stora klimatutsläpp – ersätts med växtnäring från biogasprocessen.** Idag värderas inte denna viktiga resurs tillräckligt, och rötresthanteringen utgör oftast en betydande kostnadspost för biogasproducenterna. Premien kan utformas separat eller som variant av förlängt och utvidgat gödselgasstöd (se ovan). Stöd riktat direkt till biogasproduktionens samhällsnytta utgör också stimulans för biogas inom andra användningsområden än transporter (och värme), exempelvis industriprocesser.
- **Obligatoriskt insamlingskrav på organiskt avfall för kommunerna – med krav på både näringsämnes- och energiåtervinning.** Det skulle ersätta den för kommunen frivilliga efterlevnaden av etappmålet till 2018.
- **Etablering av ett biogasregister i Sverige, i samarbete med andra länder.** Flera länder har redan idag register för biogas på liknande sätt som ursprungsgarantier för el. Syftet är att registrera och tillhandahålla information om varje MWh biogas. Det europeiska branschinitiativet ERGaR arbetar för ett EU-gemensamt register för biogas, och diskussioner förs om att även registrera information om ekonomiskt stöd som tillfallit respektive MWh i produktionslandet. Om regeringen bedömer att sådan information kan användas för att skapa lika konkurrensvillkor mellan länderna är biogasbranschen i Sverige öppen för att arbeta med ett sådant initiativ. Att etablera ett register i samarbete med andra länder är dock en tidskrävande process, varför andra åtgärder måste vidtas parallellt.

Det här vill vi att regeringen ska göra

Det är viktigt att regeringen snarast vidtar konkreta åtgärder för att säkerställa konkurrens på lika villkor mellan importerad och inhemskt producerad biogas. Regeringen bör välja de åtgärder som kan implementeras i närtid och som direkt får en tydlig effekt på marknaden. Vi bidrar gärna i en dialog för att diskutera vad som är möjligt och lämpligt att genomföra för att bevara och utveckla svensk biogasproduktion. Vi vill även betona att *parallellt* med ett sådant arbete har regeringen möjlighet att redan i pågående lagstiftningsärenden (t.ex. bonus-malus, beräkningsregler i hållbarhetslagstiftningen, miljözoner och vägslitageskatt) stärka efterfrågan på biogas. En bredare samhällsekonomisk syn på biogas i upphandlingar skulle också stärka efterfrågan på biogas och dess mervärden. Genom ökad efterfrågan på biogas skapas goda förutsättningar för svensk produktion.

Regeringen bör också omgående initiera en analys av de långsiktiga villkoren för biogas och andra höginblandade biodrivmedel efter år 2020 – det kan inte vänta till reduktionspliktens kontrollstation år 2019. Det är viktigt att analysen sker i dialog med branschen så att alla knäckfrågor kan diskuteras i god tid. Energigas Sverige och Avfall Sverige vill att eventuella förändringar i styrmedel kommuniceras minst ett år innan förändringen träder i kraft.

Slutligen bör regeringen ta fram nationella, uppföljningsbara mål för produktion och användning av biogas samt tillsammans med branschen utarbeta en lämplig strategi för att nå målen. Genom projektet Nationell Biogasstrategi (<http://www.energigas.se/Om-oss/Verksamhet/AnalysMarknad/ProjektINB>) har branschen redan påbörjat ett sådant arbete och vi är beredda att bidra med konkreta förslag på hur biogasanvändningen i Sverige kan växa till 15 TWh år 2030.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist, vd Energigas Sverige

Weine Wiqvist, vd Avfall Sverige